

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
info@mkm.ee
tanel.kivi@mkm.ee

Teie 12.09.2025 nr 2-2/3247-1

Meie 03.10.2025 nr 4/172

Arvamuse esitamine alkoholiseaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse (bürokraatia vähendamine) eelnõu kohta

Lugupeetud Erkki Keldo!

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (edaspidi: Kaubanduskoda) tänab Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumit võimaluse eest avaldada arvamust alkoholiseaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu kohta, millega vähendatakse bürokraatia nõudeid erinevates seadustes. Kaubanduskoda toetab bürokraatia vähendamise suunda ning peab oluliseks, et regulatsioonid oleksid ettevõtjatele selged ja võimalikult vähese halduskoormusega. Oleme eelnõuga tutvunud ning järgnevalt toome välja Kaubanduskoja kommentaarid.

1. Müügisaali nõude leevendamine

Kehtiva alkoholiseaduse kohaselt on alkohoolse joogi jaemüük müügisaalita müügikohas keelatud. Eelnõu kohaselt on edaspidi alkohoolse joogi jaemüük lubatud e-kaubanduses ilma kauplust või toitlustusettevõtet omamata (eelnõu § 1 p 1). Eelnõuga täpsustatakse sätet nii, et müügisaali nõue ei kohaldu alkohoolse joogi jaemüügile e-kaubanduses, toitlustusettevõttes või avalikul üritusel (eelnõu § 1 p 3).

Kaubanduskoda toetab plaanitavaid muudatusi, kuna see lihtsustab ettevõtete, eriti väikeettevõtete tegevust, kellel ei ole majanduslikult otstarbekas pidada füüsilist müügikohta või müügisaali. Muudatus loob paindlikuma ja õiglasema ettevõtluskeskkonna, võimaldades ka uutel ärimudelitel (nt ainult e-kanalis tegutsevatel ettevõtjatel) turule lihtsamini siseneda. Lisaks oleme seisukohal, et füüsilise müügisaali nõue ei ole enam põhjendatud olukorras, kus vanusekontrolli ja müügitingimuste täitmist saab edukalt tagada digitaalselt. Tehnoloogilised lahendused, sealhulgas e-identimine ja kullerite kohustused vanuse tuvastamisel, võimaldavad tagada müügireeglite järgimist ka ilma traditsioonilise kauplusetä. Kehtiv regulatsioon on ajale jalgu jäänud ega arvesta kaasaegsete ja turvaliste e-kaubanduse praktikatega.

2. Müügitehingute fikseerimise lihtsustamine

Kaubanduskoda toetab kavandatavat muudatust, millega asendatakse konkreetne tehniline nõue (kassaaparaadi kasutamine) paindlikuma reegluga, mis võimaldab alkohoolse joogi müügi tehinguid fikseerida kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis kellaaja täpsusega (eelnoõ § 1 p 4). Leiame, et selline lähenemine vähendab tarbetut reguleerimist ning annab ettevõtjatele valikuvabaduse sobivaima lahenduse kasutamiseks, säilitades samal ajal vajaliku kontrollitaseme.

3. Digitaalsete lahenduste kasutamine vanuse tuvastamisel

Eelnõuga täpsustatakse alkohoolse joogi valduse üleandmise hetkel vanuse tuvastamise viisi ning muudatuste kohaselt peab edaspidi senine valdaja tuvastama valduse omandaja vanuse kas isikut tõendava dokumendi andmete alusel või kõrge usaldusväärsuse tasemega e-identimise süsteemi vahendi abil, milleks on näiteks Smart-ID või riigi autentimisteenuse (TARA) kaudu teiste liikmesriikide eID-vahendid (eelnoõ § 1 p 5). Kehtiv regulatsioon näeb ette vanuse tuvastamist üksnes isikut tõendava dokumendi alusel.

Kaubanduskoda peab muudatust põhjendatuks ja mõistlikuks. Vanuse tuvastamine alkoholi kättetoimetamisel on oluline meede alaealiste kaitseks, eriti e-kaubanduse lahenduste puhul. Toetame lähenemist, kus vanuse kontrollimiseks on võimalik kasutada usaldusväärseid digitaalseid identifitseerimisvahendeid, kuna need pakuvad piisavat turvalisust ilma ettevõtjatele ebamõistlikku halduskoormust lisamata. Samuti võimaldab muudatus arvestada tulevikus toimuva tehnoloogia arenguga.

Kaubanduskoda teeb siiski ettepaneku täiendada eelnõu seletuskirja § 1 p 5 ehk alkoholiseaduse § 47 lg 3 selgitusi, tuues välja, et alkohoolse joogi omandaja täisealisus loetakse senisele valdajale teadaolevaks ka juhul, kui tehing toimub senise valdaja pakutava tehnilise lahenduse (nt äpi) kaudu, mille kasutajaks registreerumisel ja/või sisselogimisel on isik tuvastatud kõrge usaldusväärsusega e-identimise süsteemi vahendusel ning süsteem kontrollib igakordselt kasutaja vanust tema isikukoodi alusel. Kuna seletuskiri ei sisalda hetkel täpsustusi või selgitusi selle kohta, millisel juhul loetakse valduse omandaja vanus senisele valdajale teadaolevaks, mistõttu saab antud sätte osas tekkida erinevaid tõlgendusi. Selline täpsustus aitaks vältida tõlgendamisprobleeme, toetab eelnõu eesmärki vähendada bürokraatiat ning võimaldab ettevõtjatel kasutada kaasaegseid tehnoloogilisi lahendusi ilma täiendava isikutuvastuse vajaduseta olukorras, kus isiku täisealisus on juba usaldusväärselt tuvastatud.

4. Riigilõivuseaduse muudatused

Eelnõuga on kavandatud ka riigilõivuseaduse muudatused. Näiteks eelnõu kohaselt tõuseb amatöörradiojaama tööloa riigilõiv 10 eurolt 20 eurole (eelnoõ § 4 p 1). Samuti ütleb seletuskirja lk 2, et „*Riigilõivuseaduse muudatuse eesmärk on otseselt seotud ESS-i muudatustega, millega pikendatakse*

amatöörradiojaama tööloa kehtivusaega ning ühtlustatakse raadioteenuse osutamiseks antava sagedusloa kehtivusaeg meediateenuste seaduse (MeeTS) alusel antava raadioteenuse tegevusloa kehtivusajaga. Sellest tulenevalt on vaja korrigeerida ka vastavate toimingute eest tasumisele kuuluvaid riigilõive, et tagada nende proportsionaalsus ja vastavus kulupõhimõttele pikema perioodi jooksul“.

Kaubanduskoda leiab, et pelgalt loa kehtivusaja pikenemine ei tähenda automaatselt haldusorgani töömahu või kulu suurenemist. Kui menetlustoiming iseenesest ei muutu töömahukamaks, ei pruugi suurem riigilõiv olla põhjendatud. Sellisel juhul ei ole muudatus kooskõlas eelnõu üldise eesmärgiga vähendada ettevõtjate halduskoormust ja lihtsustada regulatsioone. **Palume seletuskirjas täpsustada, mille põhjal on kulupõhimõtte rakendamist hinnatud, ning kaaluda, kas lõivude tõstmine on antud juhul proportsionaalne ja põhjendatud. Me ei ole vastu riigilõivu tõstmisele, kui see on põhjendatud, kuid sellist muudatust ei tohiks peita kobareelnõusse, mille eesmärk on vähendada bürokraatiat.**

5. Tarbijakaitseseaduse muudatused

Eelnõu kohaselt nähakse ette, et tarbijavaidlusi hakkab reeglina lahendama komisjoni esimees ainuisikuliselt, keerulisematel juhtudel aga moodustatakse kolmeliikmeline komisjon (eelnõu § 5 p 1, 2).

Toetame plaanitavaid muudatusi. Ainuisikulise otsustamise võimalus sobib hästi olukordades, kus vaidlus on selge ja asjaolud üheselt mõistetavad. See võimaldab menetlusi korraldada paindlikumalt ja ressursisäästlikumalt. Eelnõu seletuskirja (lk 11) kohaselt võib siiski juhtudel, kus vaidluse läbivaatamise käigus kogutud teabe ja tõendite alusel selgub, et asjaolud on ebaselged või keerukad, komisjoni koosseisu laiendada kolmeliikmeliseks. Selline paindlik lähenemine aitab säilitada menetluse tõhususe, kuid samas tagab ka piisava põhjalikkuse ja õiguste kaitse keerulisemates vaidlustes. Oluline on seejuures, et komisjoni liikmete määramisel ja otsuste tegemisel järgitakse läbipaistvuse ning erapooletuse põhimõtteid, et säiliks usaldus tarbijavaidluste lahendamise süsteemi vastu.

6. Nõude suurus tarbijavaidluskomisjonis

Eelnõuga nähakse ette, et tarbijavaidluskomisjon ei pea võtma avaldust menetlusse, kui vaidlusaluse kauba või teenuse väärtus või tarbija nõude suurus on alla 50 euro (eelnõu § 5 p 5). Kehtivas korras on alampiiriks 30 eurot.

Koda leiab, et alampiiri tõstmine 30 eurolt 50 eurole on mõistlik, sest see aitab vältida ebaproportsionaalselt väikeste nõuete menetlemist, vähendab ettevõtjate halduskoormust ja kulusid.

7. Alkoholiregistri kaotamine

Toetame alkoholiseaduse muudatusi, mis vähendavad bürokraatiat ja lihtsustavad ettevõtlust. Leiame, et sama eesmärgi saavutamiseks tuleks kiiremas korras edasi liikuda ka alkoholiregistri kaotamisega, milleks on valitsuse tasandil juba tehtud põhimõtteline otsus. Oleme seisukohal, et otstarbekas oleks ka alkoholiregistri kaotamise muudatus ellu viia käesolevas eelnõus. Kui see ei ole ajaliselt võimalik ilma eelnõu menetlust takistamata, tuleks alkoholiregistri kaotamist puudutav muudatus esitada iseseisva eelnõuna niipea kui võimalik. Soovime rõhutada, et Kaubanduskoda on ka varasemalt toetanud alkoholiregistri kaotamist kui üht praktilist sammu halduskoormuse vähendamisel.

8. Peame oluliseks, et eelnõu menetlus toimuks võimalikult kiiresti, et bürokraatiat vähendavate muudatuste jõustumine ei lükkuks edasi, vaid toimuks kiiresti.

Loodame, et peate võimalikuks võtta arvesse Kaubanduskoja kommentaare ja ettepanekuid.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Mait Palts

Eesti Kaubandus-Tööstuskoja peadirektor

Ireen Tarto

Ireen.tarto@koda.ee